



Gezamenlijke aanpak van

Op het melkveebedrijf van Klaas-Jan Jorna (Fr.) bleek na onderzoek van de dierenarts en de GD het virus van IBR te heersen. Samen met dierenarts Dick Soede heeft hij dat grondig aangepakt. Mede in het licht van de GD-actie 'Doe IBR de das om' doen ze verslag.

"De actie 'Doe IBR de das om' is een goede manier om een bepaalde ziekte extra in de schijnwerpers te zetten", zegt Dick Soede, dierenarts bij dierenartspraktijk Wommels (Fr.). "Aandacht voor IBR is binnen ons gebied de laatste jaren helaas wat op de achtergrond geraakt. We richten ons vooral op bedrijven die afweerstoffen tegen IBR in de tank hebben. Deze actie draagt eraan bij om dit in beeld te krijgen."

Stand van zaken

Soede beschrijft dat zeker bij de grotere bedrijven in het gebied van DAP Wommels aandacht voor ziekten als BVD, IBR, Salmonella en paratbc hoger op de agenda is komen te staan. Bijna de helft van alle melkveebedrijven doet iets met IBR op dit moment. Veertig procent is officieel IBR-vrij. "Dat betekent dat vijftig procent in feite onbekend is", zegt Soede. "Van de onbekende bedrijven schat ik dat dertig procent afweerstoffen tegen IBR in de tankmelk heeft. Veel bedrijven hebben wel besmette koeien rondlopen, maar zien geen verschijnselen. En die groep wil je ook graag motiveren om van IBR af te komen. IBR kan heel sluimerend zijn, maar kan ook de echte klassieke beelden vertonen: benauwde koeien, snotteren, hoge koorts, zelfs sterfte. Zo eens per jaar zien we dat

hier. We vaccineren ongeveer tien procent van de bedrijven. Het gaat dan om bedrijven die ofwel in het verleden serieuze problemen hebben gehad met IBR, of om bedrijven waarvan bekend is dat IBR er circuleert. We vaccineren niet op bedrijven die vrij zijn. Maar die moeten er wel op letten dat ze een gesloten bedrijfsvoering houden, en als ze toch willen aankopen dat ze dat dan alleen doen van IBR-vrije bedrijven."

'IBR-actie stimulans voor aanpak'

Deelname aan actie

Volgens Soede gaat er van de IBR-actie een stimulans uit om IBR te controleren. "Als je het constateert, is dat een stimulans om IBR aan te pakken en om op den duur weer vrij te worden. In ons gebied hebben 23 bedrijven aan de actie meegedaan. Ik ga nu de IBR-positieve bedrijven bezoeken met de vraag hoe we het samen gaan aanpakken. Het zou mooi zijn om in kaart te brengen om welke groep het gaat. Zijn het alleen de oudste koeien, of gaat het ook om jonge koeien? Dat zou kunnen via een steekproef met bloedonderzoek."



IBR loont

Dierenarts Dick Soede en melkveehouder Klaas-Jan Jorna.

Vaccineren

“Zeker als het ook jonge koeien betreft, is het advies om te gaan vaccineren”, zegt Soede. “Maar heb je een bedrijf waar alleen de oudere koeien nog afweerstoffen hebben, dan moet je waarschuwen voor een uitbraak. De zekerste manier is dan om te vaccineren totdat deze oudere koeien weg zijn. Als vaarzen ook besmet zijn met IBR, is een veehouder zich ervan bewust dat IBR actief door de koppel gaat. Als het alleen om oude koeien gaat, neemt een veehouder soms het risico om niets te doen. Van oudsher is de vaccineerbereidheid hier in het noorden kleiner dan in het zuiden des lands. Een koe die afweerstoffen heeft tegen IBR is voor haar hele leven besmet en kan het virus verspreiden. Je vaccineert een koe die vrij is om deze vrij te houden. Vaccineer je een koe die IBR heeft gehad, dan rem je de verspreiding. Dus het werkt naar twee kanten. Zo kun je de hele koppel vaccineren. Positieve bedrijven kunnen door middel van vaccinatie uit IBR groeien.”

*‘door vaccinatie
uit IBR groeien’*

IBR na verhuizing

IBR speelt ook een rol op het melkveebedrijf van Klaas-Jan Jorna, en wel vanaf het moment dat hij in 2004 een melkmaatschap aanging met de buurman. Jorna: “Toen het melkvee van deze buurman overkwam, liep het in het begin heel goed. Maar op een gegeven moment verslechterde alles. We konden de koeien niet meer op de melk houden, en een aantal koeien was behoorlijk ziek. Toen heeft de dierenarts neusswabs genomen. Na onderzoek bij de GD bleek dat het ging om het IBR-virus. Daarna hebben we direct een noodvaccinatie laten doen, onder alle koeien. Want als IBR zich eenmaal verspreidt, gaat het snel en heeft zomaar de hele koppel het. Daarna zijn we doorgegaan met vaccineren. En dat doen we nog steeds, twee keer per jaar. Want de schade is dusdanig groot, dat zo’n enting wel uit kan. De schade merk je in de melkgift en de vruchtbaarheid. De koeien doen het dan niet echt geweldig. Het sluimert wat. Alle koeien boven de zeven jaar zijn sowieso nog besmet. Dat moet eruit groeien.”

